

Obsah

Předmluva	3
{Prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.}	
Rozhovor lékaře s pacientem	5
Co je to rakovina?	8
{Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.}	
Dědičnost jako rizikový faktor	8
Vznik nádoru	9
Ochranné systémy organismu	9
Výskyt rakoviny	10
{Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.}	
Prevence nádorových onemocnění	14
{Doc. MUDr. Lumír Komárek, CSc.}	
Pojmy	14
Zdravotní stav a nádorové onemocnění	14
Hlavní rizikové faktory	15
Onkologická prevence v praxi praktického lékaře	21
{MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.}	
Využitelná vyšetření	23
Standardní preventivní postupy u vybraných nádorových	23
onemocnění v primární péči	
{MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.}	
Karcinom prsu	23
Kolorektální karcinom	26
Karcinom prostaty	27
Karcinom dutiny ústní	28
Nádory kůže	29
Plicní karcinom	30
Nádory děložního čípku	30
Program preventivních prohlídek v ČR	31
Vyhláška MZ ČR o preventivních prohlídkách	33
Role zdravotní sestry v primární prevenci	34
Časné příznaky zhoubných nádorů	35

Projekt včasného záchytu nádorů prsu (MUDr. Zuzana Miškovská)	36
Včasný záchyt kolorektálního karcinomu (MUDr. Martin Botfk)	41
Včasný záchyt onemocnění prostaty (MUDr. Zuzana Miškovská)	46
Laboratoř a její místo v péči o pacienta s nádorovým onemocněním	48
(Prim. MUDr. Karel Kohoutek)	
Nádorové markery	49
Krevní obraz	56
Zobrazovací metody v diagnostice nádorů	60
(Prim. MUDr. Karel Nedvěd)	
Metody používající rentgenové záření	63
Metody využívající ultrazvukové vlnění	66
Metody využívající principy magnetické rezonance	66
Intervenční radiologie	67
Léčení zhoubných nádorů	68
(Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.)	
Chirurgická léčba	68
Radioterapie	69
Chemoterapie	70
Vedlejší účinky protinádorové terapie	71
Práva občana	72
(Doc. JUDr. Jiří Jirásek, CSc.)	
Národní onkologický program	75
Dobrovolné charitativní neziskové onkologické iniciativy a organizace	76
(Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.)	
Evropský kodex proti rakovině	77
Deklarace práv onkologických pacientů	78
Stručná charakteristika Pařížské charty	78